

som jeg altsaa tør paastaae at være Statskassens Gevinst ved at gaae ind paa den her foreslaaede Afløsning, naturligtvis forudsat, at man i det Hele taget er nødsaget til at give Penge for at komme ud af Forholdet. Hvad andre Bemærkninger, jeg kunde have at gjøre i denne Sag, kan jeg antage for bortfaldne efter, hvad der er yttret af den ærede Finantsminister og det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 4de Valgkreds (Fenger), men jeg troede, at det kunde have sin Nytte at gjøre det Par Bemærkninger, jeg her har gjort, for at vise, at man ikke maa indbilde sig, at Statskassen ved denne Transaction vil faae forøgede Udgifter mod, hvad den hidtil har havt.

Udler: Det vilde maastee være ganske rigtigt, saaledes som det er fremhævet af det ærede Medlem, som sidder foran mig (H. Hage), af den høitærede Finantsminister og flere andre Medlemmer, ikke at indlade sig formeget paa det juridiske Spørgsmaal i denne Sag, men jeg tilstaaer, at, saaledes som det juridiske Spørgsmaal er omtalt her, maae alle Udenforstaaende og navnlig Fabriken, idetmindste efter min Opfattelse, faae en aldeles feilagtig Anskuelse om de juridiske Udtalelser, som have foreligget Udvalget. De maae naturligtvis af den Angst, hvormed vi kun børe at omtale dem, faae det Indtryk, at de Udtalelser fra juridisk Side, som have foreligget os, ere ugunstige for os. Jeg tilstaaer imidlertid, at jeg har faaet det fuldstændig modsatte Indtryk. Jeg skal naturligtvis ikke indlade mig paa nogen juridisk Dom, men der er dog enkelte Punkter, som jeg skal tillade mig at fremhæve, af de juridiske Udtalelser, som ere komne fra Generalauditeuren, som har afgivet sin Betænkning derover. Efter dem er det aldeles utvivlsomt for mig, at Staten paa ingen Maade er forpligtet til at bestille til et Beløb af 45,600 Rd., som jo bleve tagne med i Betragtning i den Beregning, som den sidste ærede Taler (Scavenius) opstillede, hvorimod han siger, at der er Billighed for, at der indrømmes Fabriken en Opfigelse med Hensyn til de 17,100 Rd., og Andet har Udvalget ikke erkjendt. Jeg tror, at dette staaer saa aldeles utvivlsomt, at der ikke engang er Skygge af

Dvivel selv for den høie juridiske Autoritet, som Generalauditeuren er. Et andet Spørgsmaal af juridisk Betydning, der er aldeles utvivlsomt for mig, er, at der skal oprettes Contract om enhver Levering af nye Bæverer og dernæst, at disse Contracter ikke skulle affattes af den ene Part eensidig, men efter Billighed. Hvad der er Hovedmomentet i denne Sag, og som ganske vist kan stille sig noget tvivlsomt, hvis der overhovedet kan være Dvivel, er med Hensyn til det Beløb af 28,500 Rd., hvorfor der aarlig skal bestilles Baaben, som skulde leveres af ordentlig Dvalitet og til rimelige Betingelser, og jeg skal tillade mig at dvæle et Døbtid ved den Contract, som det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (H. Hage) omtalte. Det er gaaet mig ganske omvendt af, hvorledes det er gaaet ham. Jeg var i Begyndelsen stemt for en Afløsning for den Sum, som foreligger, dog bestandig med en Bibetingelse, som jeg skal tillade mig sluttelig at nævne; men ved at gjenemgaae de Contracter, som ganske vist ikke ere heldig affattede, stillede Sagen sig anderledes for mig, og jeg skal navnlig gjøre ærede Medlemmer opmærksom paa, at der ikke er affattet en eneste Contract, hvori ikke begge Parter reservere sig deres fulde Rettigheder efter Skjødet. Skjødet er bestandig Hovedcontracten, men de andre ere kun Specialcontracter, og der staaer heller ikke engang i den meget ugunstige og med Undtagelse af Controllen slet affattede Contract Noget om den Straf, som skal præsteres, naar Varerne ikke leveres til den Tid, som udtrykkelig er fastsat. Men, selv om der i en Contract ikke er fastsat nogen Straffebestemmelse i denne Retning, saa er det dog en Selvfølge, at en Leverandør, som faaer Penge forud for bestilte Varer, ikke kan udskyde disse Varers Levering i al Eviighed. Det vilde være en meget behagelig Finantsoperation at tage mod Penge for at levere Varer inden 15 Maanedes og saa dog intet Ansvar have, naar man ikke leverede Varerne. Det er selvfølgelig et Standpunkt, der er aldeles uholdbart, og det vilde ganske sikkert være endnu mere uholdbart, om en Mand skulde være berettiget til at slutte Contract med en Anden om at levere